

**BİLİMSEL YÖNTEM
KURAM VE KAVRAMLAR
İŞE VURUK TANIM YAPMA**

Bilimsel Yöntem

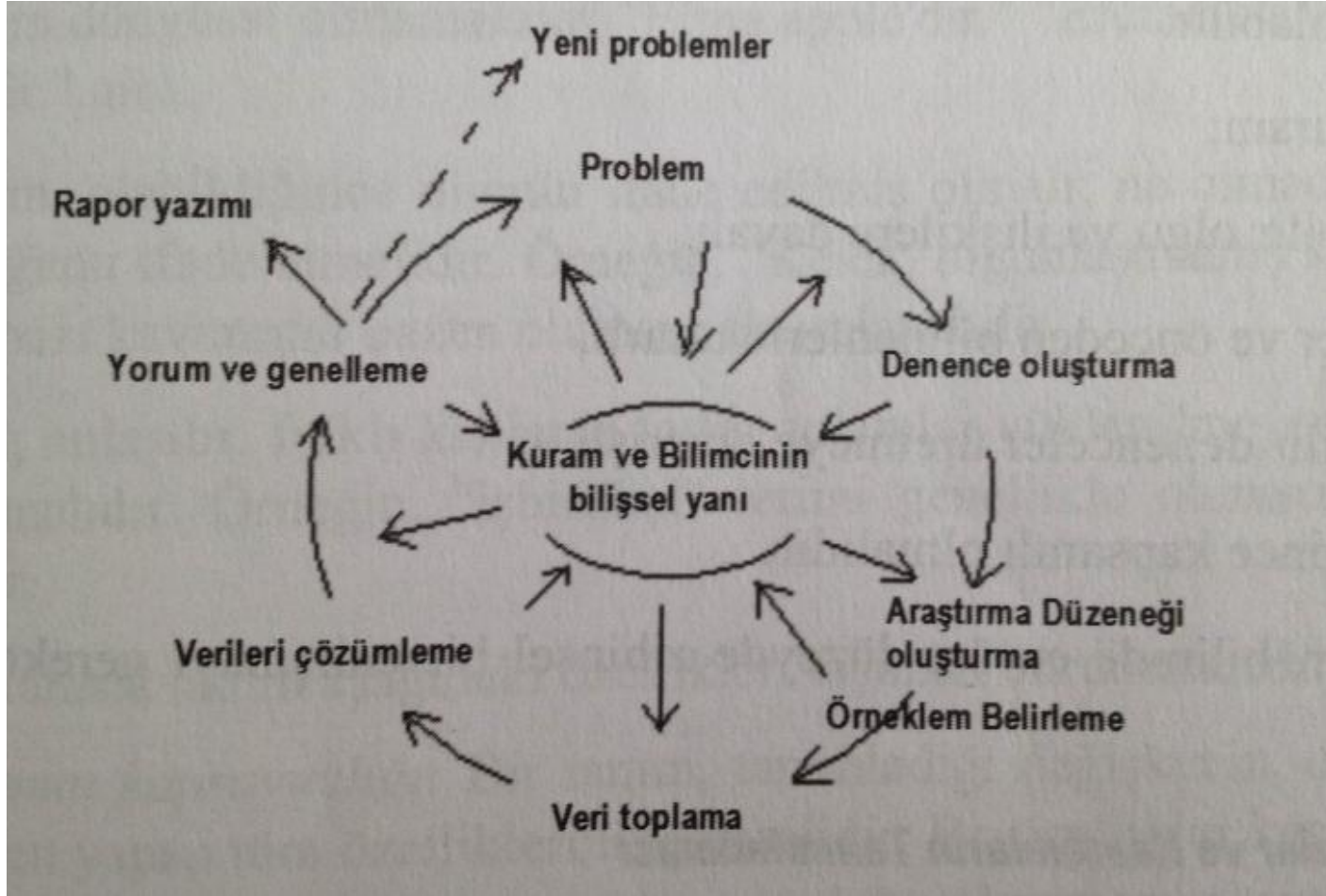
- Kavramsal (Kuram) \longleftrightarrow Görgül
- Soyut \longleftrightarrow Somut
- Tümevarım \longleftrightarrow Tümdengelim

Bilimsel Yöntem

Şekil 1. Bilimsel Araştırma Süreci (Bailey, 1987)

Bilimsel Yöntem

Bilimsel Yöntemin Kavramsal Yanı

- Kuram
 - Bir takım olguları ya da olgusal ilişkileri açıklayan kavramsal bir sistem
 - Mevcut bilimsel verileri çelişmesiz kapsayan ve bilinmeyen konularda denenebilir yordamalar yapmayı sağlayan ilkeler bütünü.
 - Bilimsel yollarla elde edilen verilerin bir bütün halinde, sistematik olarak anlamlı hale getirilmesi, genellemeye gidilmesi
 - Görgül olarak test edilebilen, birbirleriyle ilişkili önermeler takımıdır.

- Kuramın Özellikleri

- Görgül bilimsel verilere dayalı olması gerekir.
- Bilinmeyen konularda denenebilir yordamalar yapmayı sağlamalıdır.
- Doğruluğu kesin olan sistemler değildir.
- Bir dünya görüşü kadar geniş değil, daha çok olgu düzeyindedir.

- İyi bir Kuram
 - Gözlenebilir olgu ve ilişkilere dayalı
 - Gözlemler ve önceden bilinenlerle tutarlı
 - Denenebilir denenceler üretmeye elverişli
 - Olabildiğince kapsamlı olmalıdır.

Kavramlar ve Kavramların Tanımlanması

- Kavramlar iletişimi sağlar
- Kavramlarla görgül olaylara anlam kazandırılabilir
- Kavramlar sınıflandırma ve genelleme yapmaya olanak sağlar
- Kavramlar kuramların temel yapı taşı oluştururlar.

- Kavramsal tanım
 - Tanımlananın ayırt edici özelliklerini niteliklerini belirtmeli; kapsadığı herşeyi içine almalı, diğerlerini bırakmalıdır (elma yenen bir meyvedir tanımı yetersizdir)
 - Tanım dögüsel olmamalıdır (efemine erkek kadınsı erkektir tanımı yetersizdir)
 - Tanım olabildiğince olumlu ifade edilmiş olmalıdır. Ne olmadığını değil, ne olduğunu ifade etmelidir.
 - Açık anlaşılır ve farklı kişilerce farklı anlamlar yüklenilmeyecek ifadelerden oluşmalıdır.

ARAŞTIRMA PROBLEMİ

- Genel ölçütler
 - Çözülebilir ve görgül yollarla incelenebilir olma
 - Örn: “insanlar öldükten sonra ruhları ne olur”?
 - Önemli Olma
 - Örn: “Saçlar şöyle mi böyle mi taranırsa rüzgarda daha çok savrulur”?
 - Yenilik Getirici olma
 - “değişken oranlı ve zamanlı pekiştirme tarifeleri mi, sabit oranlı ve zamanlı pekiştirme tarifeleri mi sönmeye daha dirençlidir.

– Sınırlanabilir olma

- “Kadınların demokratik yaşama katkıları nasıl sağlanır?”

– Açık ve yalın ifade edilebilir ve anlaşılabilir olma

– Değer yargısı içermeme

- Kırmızı renkli arabalar mı mavi renkli arabalar mı daha güzeldir?

- Araştırmacının kendinde bulunması gereken özellikler
 - Alanda yeterlik
 - Yöntembilim yeterliği
 - Zaman ve olanak yeterliği
 - İlgi, merak, yaratıcılık gibi psikolojik özellikler